

ACADEMIA ROMÂNĂ - SCOSAAR
SCOALA DOCTORALĂ ISTORIE ȘI ARHEOLOGIE

FIȘA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei: Arhitectura în Dacia romană

Titularul activităților de curs: C.Ș. I dr. habil. Sorin Cociș

Anul de studii: 2022-2023

Număr de ore pe săptămână/Verificarea/Credite		
Curs	Forma de examinare	Credite
2	Examen	15

A. OBIECTIVELE DISCIPLINEI (Obiectivele sunt formulate în termeni de competențe profesionale):

Obiectivul general al disciplinei	Înșușirea informațiilor fundamentale referitoare la stadiul general al cercetării epocii romane provinciale în arealul geografic al României.
Obiectivele specifice:	Identificarea și utilizarea adecvată a principalelor resurse bibliografice, a tehnicilor de bază în cercetarea de teren. Înșușirea conceptelor și teoriilor arheologiei contemporane. Identificarea, descrierea și interpretarea artefactelor. Cunoașterea principalelor elemente ale cronologiei și ale principiilor de organizare provincială (administrativă, militară).

B. CONDIȚII (acolo unde este cazul)

de desfășurare a cursului	•
---------------------------	---

C. COMPETENȚE SPECIFICE ACUMULATE (Vizează competențele asigurate de programul de studiu din care face parte disciplina)

Competențe profesionale	Identificarea, colectarea și analiza comparativă a informațiilor provenite din diverse categorii de surse arheologice și plasarea lor într-un context istoric general. Utilizarea unor metode moderne de cercetare arheologică și de interpretare istorică. Identificarea și evaluarea critică a stadiului cercetării referitoare la tema asumată în funcție de cantitatea și calitatea datelor existente. Capacitatea de a analiza texte și imagini (reprezentări de monumente, artefacte) antice referitoare la subiectul tratat și de a aplica tehnicile de bază ale analizei din perspectivă istorică.
Competențe transversale	Capacitatea de a concepe un plan de cercetare arheologică. Capacitatea de a gândi critic, de a estima corect valoarea unor resurse. Gândire independentă și creativă. Disciplină în muncă, respectarea termenelor asumate.

D. CONȚINUTUL DISCIPLINEI

a) Curs

Capitolul	Conținuturi	Nr. ore
-----------	-------------	---------

1.Arhitectura civilă în Dacia romană – considerații generale	Colonizarea Daciei. Urbanizarea	2
2.Orașele – evoluție și organizare	Dacii în epoca romană. Considerații generale	2
3.Vicus, pagus	Dacii în provincia Dacia. Tipuri de așezări	2
4.Villae	Structuri urbane și rurale din Dacia romană. Studii de caz	2
5.Drumurile în Dacia romană	Organizarea politico-administrativă a Daciei romane	2
6.Arhitectura militară în Dacia romană – considerații generale	Aspectele militare ale urbanizării. Armata romană din Dacia	2
7.Castrele – structură, organizare	Populația Daciei romane (autohtoni și coloniști)	2
8.Vicii militari	Problema romanizării reflectată în arhitectura epocii. Studii de caz	2
9.Termele militare	Elemente de cultură materială cu conotații militare din spațiul fostei Daciei. Studii de caz	2
10.Arhitectura religioasă în Dacia romană – considerații generale	Arhitectura funerară în Dacia romană – considerații generale	2
Total ore		20

E. EVALUARE (Se precizează metodele, formele de evaluare și ponderea acestora în stabilirea notei finale. Se indică standardele minime de performanță, raportate la competențele definite la punctul A. **Obiectivele disciplinei**)

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	-Acuratețea și calitatea tratării subiectelor de examen -Însușirea cunoștințelor dobândite la curs	Verificare prin: -Examen scris	
Rezultatele evaluării disciplinei se exprimă prin note de la 1 la 10, nota minimă de promovare fiind 5.			

F. REPERE METODOLOGICE

Prelegere imbinată cu dialog. Utilizare de mijloace moderne de instruire (ppt). Suport de curs.

G. COROBORAREA CONȚINUTURILOR DISCIPLINEI CU AȘTEPTĂRILE REPREZENTANȚILOR COMUNITĂȚII EPISTEMICE, ASOCIAȚIILOR PROFESIONALE ȘI ANGAJATORI REPREZENTATIVI DIN DOMENIUL AFERENT PROGRAMULUI

Conținutul acestei discipline este coroborat cu așteptările comunității, asociațiilor profesionale și angajatorilor reprezentativi din domeniul aferent programului. Cursul urmărește să ofere studenților o mai bună pregătire în domeniu, înțelegerea fenomenelor aferentei temei, precum și dobândirea de competențe profesionale specifice.

H. BIBLIOGRAFIE

- D. Alicu, *Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Amfiteatrul 1*, Cluj-Napoca, 1997.
- D. Alicu, *Urbanism și arhitectură în Dacia romană. III Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, Revista muzeelor și monumentelor - Monumente istorice și de artă; Anul XX; nr. în TOM: 2; anul 1989, 3-13.
- Alicu. D., Adela Paki, *Town Planning and Population in Ulpia Traiana Sarmizegetusa*, BAR IS 605, Oxford, 1995.
- D. Alicu, C. Opreanu, *Les amphithéâtres de la Dacie romaine*, Cluj-Napoca, 2000.
- Bajusz I. *Amfiteatrul de la Porolissum și amfiteatrele din provinciile romane de la Dunărea de Mijloc*, Cluj-Napoca 2011
- Benea. D. *Istoria așezărilor de tip vici militare din Dacia romană*, Timișoara 2003.
- Blaga. D. *Habitat și arhitectură privată în Dacia Romană (teză de doctorat)* Cluj Naoca 2017.
- Branga N. *Urbanismul în Dacia romană*. Timișoara, 1980.
- Bărbulescu M. *Interferențe spirituale în Dacia romană*, Cluj-Napoca, ed. II, 2003.
- Coll. Rom.-Suisse 1 – *La politique édilitaire dans les provinces de l'Empire romain IIème-IVème siècles après J.-C. Actes du Ie colloque roumano-suisse*. Deva, 21-26 oct. 1991, ed. Alicu D. Boegli H. (Cluj-Napoca 1993).
- Coll. Rom.-Suisse 2 – *La politique édilitaire dans les provinces de l'Empire romain IIème-IVème siècles après J.-C. Actes du Iie colloque roumano-suisse*. Berne, 12-19 sept. 1993 . edit by H. E. Herzig/R. Frei Stolba (Bern 1995)
- Coll. Rom.-Suisse 3 *La politique édilitaire dans les provinces de l'Empire romain II-ème – IV-ème siècles après J.C., editor V. Baumann. Tulcea, 1998.*
- Diaconescu, Al. Bota, E. *Le forum de Trajan à Sarmizegetusa. Architecture et sculpture*, Cluj Napoca 2009.
- Fodorean F., *Drumurile din Dacia romană*, Cluj-Napoca, 2006.
- *Funeraria dacoromana Arheologia funerară a Daciei romane*, coordinator Bărbulescu, M, Cluj –Napoca 2003.
- Gudea, N., *Așezări rurale în Dacia romană (106-275 . Chr.)*. Schiță pentru o istorie a agriculturii și satului daco-roman, Editura Primus, Oradea, 2008.
- Kostof, S. *The City Shaped - Urban Patterns and Meaning Through History*, New York, 1991.
- Marcu, F. *Organizarea internă a castrelor din Dacia*. Cluj-Napoca, 2009,
- Mitrofan, I., *Villae rusticae în Dacia Superioară (I)*, 1973 . ActaMN 10, 1973 p. 127-149.
- Opreanu, C. H., *Houses in Towns and Small Towns from Roman Dacia*, în Scherrer, P., (Hrgs.), *Domus Das Haus in den Städ ten der römischen Donauprovinzen. Akten des 3. Internationalen Symposiums über römischen Städte in Noricum und Pannonien, Österreichisches Archäologiesches Institut. Sonderschriften, 44, Wien, 2008, p. 387-403.*
- *Landscape Archaeology on the Northern Frontier of the Roman Empire at Porolissum. An Interdisciplinary Research Project*, Opreanu C. H, Lăzărescu V.-A. (eds.), Cluj-Napoca, 2016
- Opreanu C. H. Taloș F., *The Cult Complex of Bel at Porolissum. A Historical and Architectural Perspective*, *Ephemeris Napocensis XXX*, 2020,101 -136.
- Opreanu, C. H, Lăzărescu, . Vlad-A., *The basilica of the forum at Municipium Septimium Porolissense (Dacia)*. In: G. I. Farkas, R. Nemény, M. Szabó (eds.), *Visy 75 Artificem Commendat Opus. Studes in honorem Zsolt Visy (Pécs 2019)*, p. 397-410
- Ota R. *.De la canabele legiunii a XIII-a Gemina la Municipium Septimium Apulense*, Alba Iulia 2012.
- *Principia din castru legionar de la Potaissa*, coordonator Bărbulescu M.Cluj –Napoca 2020.
- Popa D. *Villae, vici, pagi : Așezările rurale din Dacia romană intracarpatică*. București 2002
- Protase D., *Geneza orașelor romane din Dacia*, In *memoriam Dumitru Tudor*, *Bibliotheca Historica et Archaeologica Universitatis Timisiensis*, nr.4, 2001, 71-79.
- Rusu-Bolindeț,V,Muntean, T. Varga, R. Strîmbu, I., Bounegru G. *Palatul guvernatorului Daciei romane de la Apulum, o redescoperire a patrimoniului*.Cluj Napoca 2011.

- Rusu Pescaru, A. Alicu D. Templele romane din Dacia (I) (Deva 2000).
- Simion, M, Apostu V. Vleja D, Monumentul funerar circular, Alburnus Maior II, București 2004.
- Tamba D. Un complex daco-roman la marginea de nord a Imperiului Roman 4. Așezarea civilă (vicusul militar) a castrului mare de la Porolissum (Cluj-Napoca 2008).
- Stângă, I. Villa rustica de la Gârla Mare, județul Mehedinți, Craiova 2005.
- Termele din castru legionar de la Potaissa, coordonator Bărbulescu M., Cluj –Napoca 2020.
- Trajan und seine Städte : Colloquium Cluj-Napoca, 29. September - 2. Oktober 2013 editor I. Piso, I. Varga R. Cluj Napoca 2014.
- Tudor, D. Orașe, târguri și sate în Dacia romană București 1968
- Țentea O. Burkhardt B. Băile de pe frontierele Daciei. București 2017.

Titular de curs

C.Ș. I dr. habil. Sorin Cociș

Director Școala doctorală

C.Ș. II dr. habil. Iosif Marin Balog